

Ձեմ՝ իմանում, ինչու մարդ որ պիտ' մեռնի,
Պատանքից զատ հետ էլ ոչինչ պիտ' տանի, —
Թէ ինքն իրան թէ սիրելուն է տանջում
Գանձի համար, որից բընաւ շահ չունի:

Ջամալի Արասանցի

Ո՛վ դու կազմածդ շաղկախից հակատարր,
Է՛ր վանել ես մահը մտքից քո իսպառ.
Գիտեա ինչ են քո այդ պատկերն ու այդ շունչ.
Մի բուռը հող ծամբի վրայ հողմավար:

Մօլլա Կասիմ Մեհեդի

Լըսիր, զանգուածը չորս տարբեր տարբերից,
Ի՛նչ են ձայնում քեզ հոգեւոր աշխարհից.
« Դու մի դե ես, գազան ե մարդ ե հրեշտակ,
Ո՛րն որ յաղթէ այն ես դու այս քառեակից »:

Աֆգէլ

Ով իր աշուխ արցունքով է ողորում,
Կեանքի հունձից աւելի է հասկ կորդում.
Երկտասարդ, լաց քանի դեռ կարող ես,
Գարնան անձրեւն ուրիշ արդիւնք է յորդում:
Միւր Թալեպ Թեքզիբի

Ամէն ծաղիկ որ զարդն է այս ծաղկոցի,
Դիտեա՛ վարդ է, քաղես՝ փուշ է — կը խոցի.
Ջահը հետուից դիտի, մօտը մի՛ դընայ,
Լոյս կ'երեւայ, բայց բընոյթն է հընոցի:

Բեհա՛ի Ամիլ

Անող, կեանքումն ինչ որ լաւ էր անց կացաւ.
Շրջանը, ուր սիրտս ուրախ էր, անց կացաւ.
Երկտասարդ սրտի զարնան քաղցր օրեր,
Զերդ մի շողիւն, դերդ վարդի բոյր անց կացաւ:
Սեյթ եղդին էսֆերեհգի

Թարգմ. պարսկ.

Փարիզ. ՄԵՍՐՈՊ Վարդպ. ՄԱՔՍՈՒՏԵԱՆՑ

ԵՐՈՒԱՆԴԻ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆԻ

ՄԷԿ ԶՈՐ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Գանի մը ամիս առաջ, էնսթիթիւ. Փաս-
թօրի տնօրէն Տր. Ռու Գիտութեանց Ակա-
դեմիային ներկայացուց Երուանդ Մանուէլեանի
մէջ նոր աշխատութիւնը կարծրերակութեան
ծագման մասին: L'Illustration-ի գիտական
քրոնիկագիրը այդ մասին հետեւեալը կը գրէ
այդ թերթին ղեկաւ. 30ի թիւին մէջ.

« Յայտնի է որ քանի մը տարիներէ ի վեր
Պ. Մեհնիքթի կարծրերակութեան (artério-
sclérose) խոցերը կը բացատրէ այն ազդեցու-
թեամբ զոր միջբրոպային զանազան թոյները
(toxine) կը գործեն փողերուն (vaisseaux) վրայ,
որու հետեւանքը եղած էր այդ հիւանդու-
թիւնը բուժելու համար մարտդական խողը-
վակէին պապնիսման գիմելը:

« Տեսակներէն, այս վարդապետութիւնը
ամուր կը թուի, եւ ապացուցուած է որ աղիք-
ներու խմորմանց առաջին առեւի ձգտող դար-
մանում մը նպաստաւոր ներգործութիւն մը
կ'ունենայ կարծրերակութենէ բուժուած անձին
առողջական ընդհանուր վիճակին վրայ:

« Միայն թէ՛ գործնականին մէջ, Պ. Ն.
Մանուէլեան հաստատած է թէ կարծրերակեալ
փողերը շատ բացատապէս կ'ընծային խոցուած-
ներ vaso-vasorum-ին, այսինքն աւելի կարեւոր
կոհերուուն երեսներուուն մէջ չըջան ընող փո-
ղերուն: Թօքսինիւրու ուղղակի ներգործու-
թիւն մը, ինչպէս որ Պ. Մեհնիքթի կ'ընդունի,
անհաւանական կ'երեւայ ուրեմն: Պ. Ն. Մա-
նուէլեան, այն նոթին մէջ զոր վերջերս ներ-
կայացուց Գիտութեանց Ակադեմիային, հարց
կը դնէ թէ՛ արեւօք կարծրերակային խոցերը
աւելի՞ ջղային խանգարումներէ չէ՞ որ յառաջ
կուգան: Շան վրայ փորձեր կատարելով՝
նկատած է որ ջղային թելիկներուն փոր-
ձարկութեան արդիւնքով գոյացած խոցերը՝
երբ փողերուն մէջ կը տարածուին, քիչ
յետոյ՝ այդ թելիկներէն ջղաւորեալ մասին
մէջ կարծրերակային նիշեր (plaque) երեւան
կուգան:

« Ապացուցուած է ուրեմն որ ջղային խո-
ցերը շատ կարեւոր դեր մը կը կատարեն կար-

ծրերակային խոցերուն յառաջ գալուն մէջ, Ուրբին պէտք է ընդունիլ թէ Պ. Մեկնիքոֆի կողմէն չարիքին բուն պատճառ համարուած թօքսինները անուղղակի՝ կը ներգործեն, իրենց ազդեցութիւնը բանեցնելով ոչ թէ փողերուն վրայ, այլ այդ փողերուն յանգող ջիղերուն վրայ։ Այս վարկածն է որ հաւանա՛յան կը թուի. ամէն պարագայի մէջ, կարծրեակաւ թեան ախտածնութիւնը պէտք ունի աւելի մօտէն ուսումնասիրուելու։

« Եթէ ջղային դրութիւնը դեր մը կը կատարէ այս հիւանդութեան մէջ, անշուշտ ատով լաւ եւս կը բացատրուի ելիկաբական հոսանքներով եւ տարսոնալեան դրութեամբ՝ խոցերուն եւ թօքսիններուն վրայ գործուած ազդեցութիւնը, ազդեցութիւն որ մինչեւ ցարգ չէր բացատրուեր։ »

Մեկնելով իր այս գիւտէն, Պ. Մանուէլը պաշտօնէն է այժմ անոր շարունակութիւնն ու պատուան ըլլալ ձգտող աւելի կարեւոր աշխատութեամբ մը, որ կը յուսանք պիտի յանգի կատարեալ յաղորդութեան։

ԻՏԻՍՈՐ ԵՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԳՈՐԾԵՐԸ

Georges Petitի տան մէջ, La Cimaize ընկերութեան ցուցահանդէսին կը մասնակցի նաեւ այս պահուս իտալեր Շահին, շարք մը գծագրութիւններով, որոնք իր ազդանդին յառաջխաղաց ընարչութեանը մէջ նոր ու չեղի փուլի մը ժամանումը կը յայտնեն. մասնաւոր՝ ձին, պարուհիները եւ հոյակապ «մերկ»ը, գլուխ-գործոցներ են բանաստեղծական ըմբռնողութեան եւ ուժեղ կենդանի հակիրճ արտայայտութեան։ Հաճոյքով կ'իմասնանք որ սեծանուն գրագէտ եւ զիդարուեստական քննադատ Կիւսթավ Գան՝ այս ցուցադրութեան առթիւ՝ պատրաստելու վրայ է Շահինի ամբողջական դործին վրայ ուսումնասիրութիւն մը որ լոյս պիտի տեսնէ ի մօտոյ L'Art et les Artistes ամսագրին մէջ։

ՀԱՅ ԱՍՏՂԱԲԱՇԽ ՄԸ

Յորոնայի Աստղաբաշխական Ընկերութեան օրկան եղող « L'Astronomie » թերթին 1911 յունիսի թիւին մէջ կը կարդանք հետեւեալը. « Պ. Լ. Ասատուրեան (Լոնտոն), կը հաղորդէ ամփոփում մը իր աստղաբաշխական արտէմին, տեսութիւն, նկարագրութիւններ, գծագրութիւններ եւ յատկագիրներ »։ Նոյն թերթին յուլիսի թիւին մէջ. « Պ. Լ. Ասատուրեան (Փարիզ) կը հաղորդէ շարունակութեան իր հետազոտութեանց երկնային մարմիններու կազմութեան եւ անոնց շարժման մէջ ելեկտրականութեան ներգործութեան մասին։ Մեր պայտօնակցին ձեռնարկած ուսումնասիրութեանները կը ստորածուին Աստղաբաշխութեան ընդգրկած հարցերուն միտ մասին վրայ։ Իր տեսութեանց ինչ ինչ կէտերը կրնան վիճել ըլլալ, բայց այդտեղ անազին աշխատանք կայ թափուած, զոր հեղինակն անշուշտ սերով պիտի շարունակէ եւ որուն համար քաջակերանքները պիտի չպակսին իրեն»։ Նոյն թերթի նոյեմբերի թիւին մէջ. « Պ. Լ. Ասատուրեան (Փարիզ) կը ներկայացնէ շարունակութիւնը Աստղաբաշխութեան մասին իր ուսումնասիրութեանց։ Այս նոր աշխատութեան մէջ, մեր պաշտօնակիցը կը յիշատակէ քանի մը բնական օրէնքներ, կը բանաձևէ այլ եւ այլ տեսութիւններ Աստղաբաշխութեան եւ Երկրի արտաքին մթնոլորտին ընտելեանը մասին։ » Նոյն թերթին զիկտեմբերի թիւին մէջ. « Պ. Լ. Ասատուրեան (Փարիզ) իր աստղաբաշխական ուսումնասիրութեանց շարքը յառաջ տանելով, ձեռք կ'առնէ միզամածներու հարցը, զոր ինքը կազային մարմիններ չի նկատեր։ »

Պ. Լ. Ասատուրեան, մաթեմատիքի նախկին ուսուցիչ ի Պոլսո, որ այս աստղաբաշխական աշխատութեանց ձեռնարկած է, եւ որ վերջերս Յորոնայի Աստղաբաշխական Ընկերութեան անդամ է անուանուած, պատրաստելու վրայ է գրեք մը՝ աստղաբաշխական հարցերու մասին իր յանդուգն եւ ցարգ ծանօթ եղող